

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
November 2016

Høringsnotat til

Forslag til lov om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (FVU-tilbud for tosprogede m.m.)

1. Indledning

Et udkast til lov om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (FVU-tilbud for tosprogede m.m.) har i perioden fra den 29. august 2016 til den 23. september 2016 kl. 12.00 været sendt i høring hos 35 myndigheder og organisationer. Udkastet blev også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget høringssvar fra 20 af de hørte myndigheder og organisationer. Otte høringssvar indeholder bemærkninger til lovforslagsudkastet.

Det er alene de væsentligste bemærkninger fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

2. Ændringer i lovforslaget i forhold til høringssudkastet

De modtagne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer i lovforslagsudkastet:

- Formålsbestemmelsen i lovens § 1 er opdelt med henblik på forbedret læsbarhed.
- I de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2. indsættes 'mundtlige' før 'dansksporglige kompetencer'.
- I de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2. præciseres, at der som under forsøget også fremadrettet vil blive stillet krav til lærere på FVU-start om at være uddannet lærer i dansk som andet sprog eller tilsvarende.

3. De væsentligste bemærkninger til lovforslaget

3.1. Generelle bemærkninger

Der er generelt stor opbakning til lovforslaget.

3.2. Udvidelse af målgruppen for FVU-start

DA finder, at det er positivt, at regeringen inden for rammerne af FVU vil skabe bedre betingelser for tosprogedes danskundervisning. DA støtter både indførelse af det nye fag i mundtlig fremstilling og formidling, FVU-start, som er målrettet tosprogede deltagere, og at der skabes mulighed for, at FVU i læsning, stavning og skriftlig fremstilling kan tilrettelægges særligt for tosprogede deltagere.

DA mener, at permanentgørelsen af de to tilbud ikke må slække kommunernes fokus på, at flygtninge får mest muligt ud af danskuddannelserne.

Danmarks Evalueringsinstitut bemærker, at der er grund til at overveje, om FVU er det mest oplagte tilbud for alle tosprogede deltagere på FVU, idet der allerede findes "Danskuddannelse til voksne ud-

lændinge”, som sprogskolerne står for, ”Dansk som andetsprog”, som VUC står for, samt ”AMU for tosprogede”, som AMU-udbydere udbyder.

De danske sprogcentre (DDS) glæder sig over, at forsøgsordningen gøres permanent, så tosprogede, der ikke har de nødvendige kompetencer for at komme i videre uddannelse, også fremover vil få disse muligheder. DDS bemærker, at det bør fremhæves i bemærkningerne, at danskuddannelserne er begynderundervisningen for udlændinge, der er kommet til landet inden for de forudgående 3-5 år, og at FVU-start er et supplerende tilbud, ligesom de øvrige trin kan supplere udlændinges danskuddannelse på linje med andre uddannelser.

DI ser positivt på, at der etableres et permanent dansk-undervisningstilbud til tosprogede i regi af FVU-undervisning. DI bemærker dog, at et nyt FVU-tilbud ikke må blive en sovepude for at sikre et relevant danskuddannelsesstilbud til nyankomne flygtninge og indvandrere. Tilbuddet skal være et supplement til danskuddannelserne og må ikke blive en erstatning for disse.

Foreningen af ledere ved Danskuddannelser (FLD) støtter forslaget, idet den store gruppe af deltagere med anden etnisk baggrund anerkendes som ligeværdige deltagere på FVU. Samtidig anerkendes det, at undervisningen pædagogisk set er en anden opgave end den ordinære FVU-undervisning. FLD ønsker, at den primære danskundervisning for udlændinge fortsat er danskundervisningssystemet, men at FVU-undervisning kan være et supplement til denne undervisning.

Uddannelsesforbundet mener, at FVU-start fortsat udelukkende skal være for deltagere, der har opbrugt deres ret til danskuddannelse for voksne. Forbundet bemærker, at FVU-start er et andet fagligt og ringere tilbud end danskuddannelserne, der ligger i fornuftig forlængelse af danskuddannelserne.

Ministeriets bemærkninger:

Det ny fag FVU-start vil være et supplement til danskuddannelse for voksne. Danskuddannelse for voksne og retten til at deltage heri ændres ikke med forslaget.

Med lovforslaget stilles der ikke – som ved forsøget – den betingelse, at kursisterne i FVU-start ikke længere har ret til danskuddannelse for voksne. Ved optagelsen vil det dog som for øvrige FVU-fag fortsat skulle vurderes af uddannelsesinstitutionen, om FVU skønnes at være det rette tilbud til ansøgeren. Udvidelsen af målgruppen skal ses i lyset af regeringens politik om hurtigere og mere beskæftigelse til gruppen af tosprogede voksne. Samtidig vil FVU-start eksempelvis i samspil med AMU kunne indgå i den nye integrationsgrunduddannelse.

3.3. Antal årlige udbud og længde

Uddannelsesforbundet bemærker, at det i praksis kan blive en svær opgave at rekruttere det tilstrækkelige antal deltagere til, at FVU-start kan udbydes 4 gange om året af mindst 2 uddannelsesinstitutioner. Man kunne overveje at sætte det ned til mindst 3 gange om året.

Uddannelsesforbundet bemærker endvidere, at det kan være vanskeligt for alle tosprogede at gennemføre og bestå FVU-start på 60 klokke timer. Det må derfor påregnes, at nogle vil have behov for at deltage i FVU-start flere gange.

Ministeriets bemærkninger:

Bestemmelsen i den nuværende lovgivning om fire årlige udbud ønskes fastholdt også for FVU-start, så betingelserne for uddannelsen er parallelle med de øvrige FVU-fag. Der er tale om en udbudsforpligtelse, ikke om en holdoprettelsesforpligtelse.

FVU-start har et variabelt timetal i intervallet 30-60 klokketimer. Det er muligt at følge FVU-start flere gange. Evalueringerne af forsøget viser, at 84 pct. af deltagerne afslutter med prøve eller deltagerbevis.

3.4. Ekstern censur

FTF foreslår, at der i tilknytning til den mundtlige prøve i ”Mundtlig fremstilling og formidling for to-sprogede” etableres et censorkorps på 4-5 personer, som kan være med til at sikre kvalitet, relevans og ensartethed fra uddannelsessted til uddannelsessted. Et sådant censorkorps kan også bidrage med inspiration og videndeling, fx i forbindelse med kvalitetsudvikling på og mellem uddannelsesstederne.

Uddannelsesforbundet kan ikke bakke op om, at der skal gennemføres en prøve uden ekstern censur. Censuren har bl.a. til formål at sikre kvaliteten og det faglige niveau af tilbuddet – FVU-start. Derudover har censuren mulighed for at opsamle erfaringer og viden fra undervisningen forskellige steder i landet, som kan bidrage til en faglig og didaktisk udvikling af tilbuddet – inklusiv forslag til efteruddannelsesindsatsen. Uddannelsesforbundet foreslår, at der oprettes et censorkorps på 4-5 personer, der skal fortage den eksterne censur i forbindelse med prøveafholdelse.

Ministeriets bemærkninger:

I forsøgsundervisningen på FVU-start har der været anvendt en løbende evaluering med vurdering af kursistens slutkompetencer. Der er ikke i forbindelse med permanentgørelsen afsat midler på FFL17 til øgede prøveudgifter i forbindelse med en ændring fra intern prøve til en prøve med ekstern censur.

I det øvrige FVU tilbud: FVU-læsning og FVU-matematik er der skriftlige prøver med ekstern censur.

3.5. Lærerkvalifikationer

Danmarks Evalueringsinstitut bemærker, at det bør overvejes, om FVU-læreruddannelserne i tilstrækkeligt omfang giver underviserne på FVU viden og redskaber til at undervise tosprogede.

DDS bemærker, at der i forsøgsperioden har været lagt vægt på, at lærerne på FVU-start har de nødvendige kvalifikationer i dansk som andetsprog i form af diplomuddannelsen (DAU). Det bør efter DDS' opfattelse stadig være gældende.

FLD bemærker, at undervisningen af tosprogede med svage dansksproglige forudsætninger kræver pædagogiske kompetencer, som er svarende til uddannelsen i lærer i dansk som 2. sprog. FLD foreslår derfor, at det præciseres, at de nødvendige pædagogiske kvalifikationer er, at læreren har uddannelse i dansk som 2. sprog for at undervise på FVU-start.

Uddannelsesforbundet foreslår, at der oprettes et obligatorisk modul under Pædagogisk diplomuddannelse i Undervisning i læsning og matematik for voksne, rettet mod lærere, der skal undervise på FVU-start, da FVU-start er et nyt tilbud, der kræver særlige faglige, pædagogiske og didaktiske kompetencer.

Ministeriets bemærkninger:

Der har i forsøgsperioden været et krav til lærerne om uddannelse svarende til lærer i dansk som andet-sprog. Det er tanken, at dette krav fortsat videreføres. Det er præciseret i de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2. Der er ikke aktuelle planer om at fastsætte krav om et særligt modul i den pædagogiske diplomuddannelse, da den mundtlige dimension indgår i uddannelserne til lærer i dansk som andet-sprog.

3.6. Andet

Daghøjskoleforeningen foreslår, at formålsbestemmelsen i lovens § 1 af hensyn til læsbarheden deles op i flere sætninger.

Uddannelsesforbundet bemærker, at det bør præciseres i de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2., at FVU-start er særligt målrettet udlændinge, der som følge af manglende **mundtlige** dansksproglige færdigheder ikke har forudsætningerne for at starte på fx FVU eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Ministeriets bemærkninger:

Lovudkastet er rettet i overensstemmelse hermed.